

อาณาจักร
ASEAN
HISTORY
— OF —
SOUTHEAST ASIA
ประวัติศาสตร์
“อาเซียน”
— ฉบับ —
ประชาชน
• เรืองวุฒิ มิตรสุริยะ •

บทนำ

ภาคแรก : ต้นธารแห่งประวัติศาสตร์ จากชนเผ่าเป็นอาณาจักร

บทที่ 1. อุษาคเนย์ หรือสุวรรณทวีป ก่อนประวัติศาสตร์ 25

สมัยก่อนประวัติศาสตร์ 30

ยุคหินเก่า (Paleolithic Age) 30

ยุคหินกลาง (Mesolithic Age) 33

ยุคหินใหม่ (Neolithic Age) 35

ยุคสำริด หรือยุคโลหะ (Metal Age) 38

บทที่ 2. แกร์บอารยธรรมอินเดีย

ความเปลี่ยนแปลงของ “อุษาคเนย์” ยุคต้น 49

การเข้ามาของชาวอินเดีย 55

“ชาวน้ำ” แห่งอุษาคเนย์ 60

“เครื่องเทศ” เอกลักษณะอุษาคเนย์ 64

อารยธรรมอินเดียในวัฒนธรรมอุษาคเนย์ 70

สุวรรณภูมิกับร่องรอยอารยธรรมจากอินเดีย 73

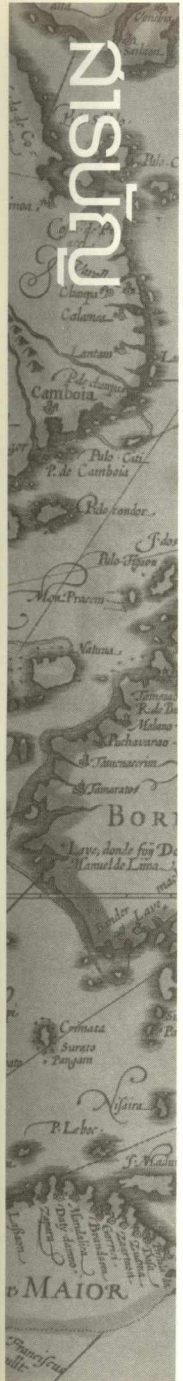
บทที่ 3. พุทธัน และ จามปา (ทลินย์)

และกำเนิดอาณาจักรในอุษาคเนย์ 81

พุทธัน (คริสต์ศตวรรษที่ 1-5) ศูนย์อำนาจแรก

บนแผ่นดินบก “อุษาคเนย์” 83

อาณาจักรจามปา (คริสต์ศตวรรษที่ 2-17)	98
ทวารวดี (คริสต์ศตวรรษที่ 6-8) อารยธรรมร่วม	
บนแผ่นดินภาคกลางสยาม	116
อาณาจักรเจนละ (คริสต์ศตวรรษที่ 6-7)	123
อาณาจักรศรีเกษตร (คริสต์ศตวรรษที่ 1-7)	127
บทสรุป : แผ่นดินบกของอุษาคเนย์	130

บทที่ 4. บ้านเมืองบนแหลมมลายูและหมู่เกาะในอินโดนีเซีย 133

อาณาจักรศรีวิชัย (ศตวรรษที่ 7-14)	140
ยุครุ่งเรือง (ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 7-11 ตอนต้น)	157
ยุคเสื่อม (คริสต์ศตวรรษที่ 11-14)	157
บทสรุป : ศรีวิชัยใต้เงาการค้า	161
อาณาจักรในชวา	162
ยุคต้น : ชวาตอนกลาง	162
ชวาตะวันออก : สมพันธรัฐอินโดนีเซีย	168
อาณาจักรเกดรี (ค.ศ. 1049-1222)	171
อาณาจักรสิงหฬารี (ค.ศ. 1222-1292)	175
อาณาจักรมัชปาหิต (ค.ศ. 1293-1520)	183
อาณาจักรมัชปาหิตในยุคต้น	185
อาณาจักรมัชปาหิตยุคเสื่อม	194

บทที่ 5. การเข้ามาของอิสลาม 201

มะละกา ศูนย์กลางอิสลามในโลกมลายู	210
อิสลามกับบทบาทในชวา	214

บทที่ 6. อาณาจักรเขมร (คริสต์ศตวรรษที่ 9-16) 221

- เขมรยุคเมืองพระนคร : สมัยจาร์ก 230
เขมรยุคเมืองพระนคร : สมัยพงศาวดาร 266
สงครามไทยรบเขมรจากหลักฐานของไทย 268

บทที่ 7. จักรวรรดิพม่า : จากพุกามถึงหงสาวดี 283

- รู้จักและเข้าใจปูมหลังของพม่า 285
กำเนิดจักรวรรดิพม่าครั้งแรก : พุกาม 287
พุกามยุคเสื่อมถอย, มองโกลรุกราน, ไทยใหญ่ครอบครอง 304
ไทยใหญ่กับอำนาจราชสำนักพุกามได้งามองโกล 310
รามัญประเทศกับยะไข่ ในภาวะประกาศอิสรภาพ 318
“อังวะ” อริ “พะโค”, “มอญ” รบ “ไทยใหญ่” 321

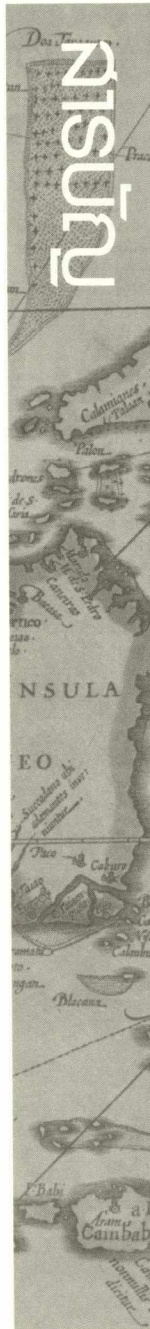
บทที่ 8. จากอันนัม ถึงเวียดนาม 335

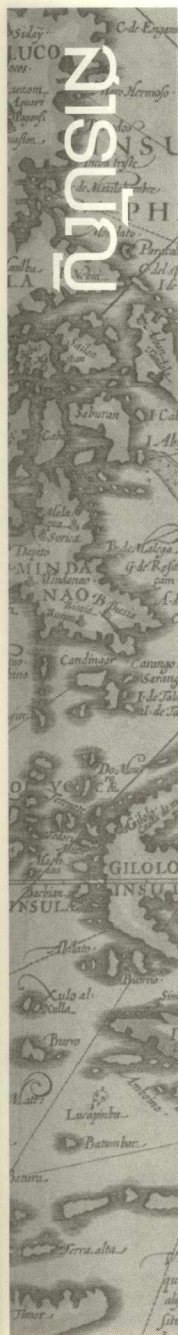
- ใต้อำนาจและอิทธิพลของจักรวรรดิจีน 342
สมัยเอกราชเวียดนาม 349

ภาคสอง : บ้านเมืองยุคการค้าและสงคราม

บทที่ 9. คนไทยกับอาณาจักรไทย 363

- กำเนิดอาณาจักรไทยอิสระ 370

เมืองสุโขทัย ภาพชัดของอาณาจักรคนไทย	371
สุโขทัยสมัยราชวงศ์พระร่วง	378
ความยิ่งใหญ่ของพ่อขุนรามคำแหง	378
สุโขทัยสมัยเสื่อมอำนาจ	384
วงศ์วานวานเครือกษัตริย์ สุโขทัย-สุพรรณภูมิ	388
รายพระนามพระมหากษัตริย์สุโขทัย	395
กรุงศรีอยุธยา ราชอาณาจักรไทยอันเกรียงไกร	396
กรุงศรีอยุธยาแตก ค.ศ.1569	409
ความอ่อนแอก่อนสิ้นอยุธยา	434
บทที่ 10. ราชอาณาจักรกลาง	439
ยุคเซียงทองหลวงพระบาง	442
ยุคอาณาจักรเวียงจันทน์	446
ยุคแตกแยกเป็น 3 อาณาจักร	450
เสียเอกราชให้กับสยาม	452
บทที่ 11. การเข้ามาของตะวันตก ศตวรรษที่ 15-17	457
การเข้ามาของชาวยุโรป : สาเหตุและที่มา	459
โปรตุเกสตะวันตกชาติแรกในอุษาคเนย์	465
โปรตุเกสในสยาม	472
สเปนกับการครอบครองฟิลิปปินส์	482
ฮอลันดากับการกลืนอินโดนีเซีย	491

อังกฤษกับความล้มเหลวในการค้าระยะแรก

อังกฤษกับการค้าที่สยาม

ฝรั่งเศสกับความล้มเหลวในความสัมพันธ์

บทที่ 12 ความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นเหนือภูมิภาคแผ่นดินบก

ค.ศ.1500-1900

พม่ากับยุคสมัยจักรวรรดิที่สอง

บุเรงนองมหาราช แห่งราชวงศ์ตองอู ของพม่า

(ค.ศ.1551-1581)

พระเจ้านันทบุเรง ยุคเสื่อมอีกครั้ง

แผ่นดินแตกแยกและวุ่นวายอีกครั้ง

เขมรใต้อำนาจสยาม

จักรวรรดิที่สามของพม่า

สืบราชบัลลังก์ราชวงศ์คองบอง

รอยร้าวในราชบัลลังก์

ศตวรรษที่ 18-19 ราชอาณาจักรไทยกับอำนาจเหนือภูมิภาค

มลายู หลังการล่มสลายของมะละกา

ยะโฮร์ กำเนิดใหม่ราชอาณาจักรราชวงศ์มะละกา

เประ อาณาจักรแห่งดีบุก

เวียดนาม สมัยแตกแยก

ปฏิวัติไต้เซ็นและสถาปนาอาณาจักรเวียดนามใหม่

500

504

507

517

519

527

536

550

561

576

589

600

609

616

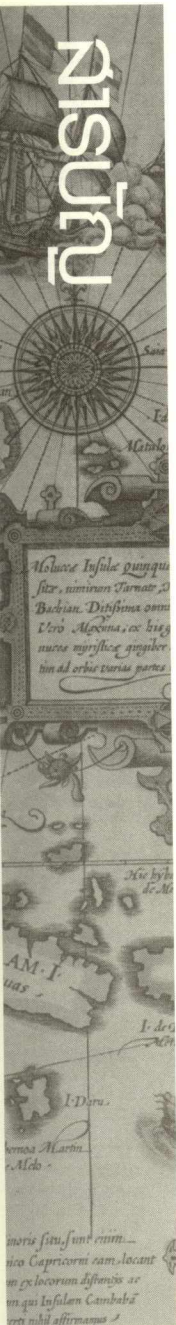
616

620

624

627

ภาคสาม : ยุคสมัยของการล่าอาณานิคมใหม่

บทที่ 13 ออลันตากับการครอบครองอินโดนีเซีย 635

- จัดตั้งเมืองบ้อม ปัตตาเวีย 638
- อังกฤษเข้ายึดครอง 644
- การกลับมาของฮอลันดา 648
- การปกครองตามแบบฮอลันดา 652

บทที่ 14 อังกฤษกับการยึดครองพม่า 659

- สงครามพม่า-อังกฤษ 672
- สงครามอังกฤษ-พม่า ครั้งที่ 2 682
- พม่าใต้เงื้อมมืออังกฤษ 690

บทที่ 15 เมื่ออังกฤษเข้าสู่มลายู 699

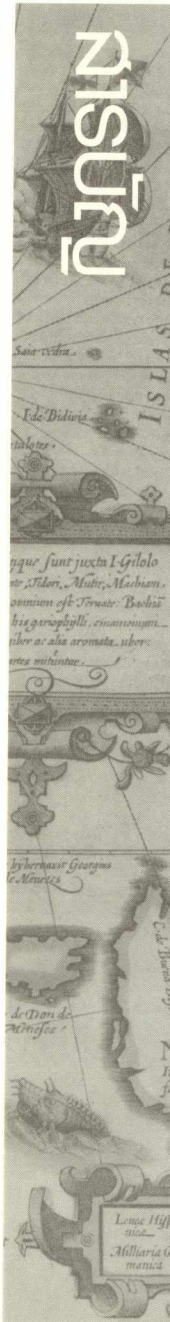
- กำเนิดสเตรตส์ เซ็ทเทิลเมนต์ส์ 701
- ยึดครองมลายู 708
- บอร์เนียวกับการขยายดินแดน 719
- การปกครองของอังกฤษเหนือมลายู 723

บทที่ 16 ฝรั่งเศสครองอินโดจีน	729
เริ่มต้นที่เวียดนาม	731
ยึดกัมพูชาต่อ	736
แผ่นอิทธิพลเข้าลาว	739
เมื่อฝรั่งเศสปกครองอินโดจีน	740
ความเปลี่ยนแปลงหลังการปกครองของฝรั่งเศส	742

ภาคที่สี่ : กำเนิดชาตินิยม กับภูเอกราช

บทที่ 17 แนวคิดชาตินิยมและการถือกำเนิดของขบวนการในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	749
กำเนิดขบวนการชาตินิยมในพม่า	751
กำเนิดชาตินิยม และการต่อสู้เพื่อเอกราชของอินโดนีเซีย	756
กำเนิดขบวนการชาตินิยมในมลายู	777
ขบวนการชาตินิยมในฟิลิปปินส์	780
ชาตินิยมอินโดจีน	787

บทที่ 18. ญี่ปุ่นบุกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอกราชจากชาติอาณานิคม	793
อินโดจีน เป้าหมายแรกของญี่ปุ่น	796
การกลับมาของฝรั่งเศส	798
สถาปนาเอกราชเขมร	800

เอกราชในลาว	804
ญี่ปุ่นครอบครองและเอกราชของพม่า	807
ญี่ปุ่นในมลายู และเอกราชที่ได้รับ	811
เมื่อญี่ปุ่นครองอินโดนีเซีย และเอกราชที่ติดตามมา	815
นักชาตินิยมกับสัมพันธ์ญี่ปุ่น	816
เอกราชอินโดนีเซีย	823
ปรากฏการณ์หลังสิ้นสงคราม	827
ญี่ปุ่นในฟิลิปปินส์กับเอกราชที่สมบูรณ์	834
สถาปนาเอกราช	837

บทที่ 19. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลังเอกราช 839

พม่าหลังกลับมาอิสระอีกหน	841
อินโดนีเซียหลังได้รับเอกราช	852
อินโดนีเซียในรูปสัญลักษณ์	852
เป็นหนึ่งในความหลากหลาย	856
มลายูหลังเอกราช	859
การสร้างชาติมาเลเซีย และกำเนิดสิงคโปร์	861

บทที่ 20 บทสรุป “อุษาคเนย์” 869

บรรณานุกรม	872